

**Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Mistrzostwa
Sportowego
w Rybniku na rok szkolny 2025/2026**

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany przez zespół w składzie:

Przewodnicząca zespołu: Olga Durdzińska – pedagog

Kinga Szymura - Marek – nauczyciel języka angielskiego

Magdalena Durman Sobczuk - nauczyciela nauczania początkowego

Aleksandra Fluder – wychowawca świetlicy

Izabela Sipko – katecheta

Hanna Androsz – nauczyciel języka angielskiego

Magdalena Wajda – wychowawca świetlicy

Hanna Nogły – katecheta

Olena Kozachuk - nauczyciel języka angielskiego

Karolina Dzierbicka – wychowawca świetlicy

Renata Idziak – wychowawca świetlicy

Grzegorz Finkelman - wychowawca świetlicy

Podstawy prawne wspierające realizację programu profilaktyki szkolnej:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 72
- Konwencja o Prawach Dziecka art. 3,19, 33,
- Powszechna Deklaracja Praw Dziecka,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i placówek,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktyki w celu przeciwdziałania narkomanii,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach szkołach i placówkach,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19.08.1994r,
- Karta Nauczyciela,
- Akty prawne szkoły (statut, regulaminy, procedury postępowania),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 marca 2022r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będącej obywatelami Ukrainy,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. u wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
- Szkolne procedury Standardów Ochrony Małoletnich

Diagnoza sytuacji szkolnej:

W opracowaniu niniejszego programu pomogło wieloletnie doświadczenie zespołu, a także wnikliwe rozpoznanie sytuacji wychowawczej w szkole. Dokonano diagnozy środowiska szkolnego poprzez :

- zapoznanie się ze sprawozdaniem z programu wychowawczego profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego,
- obserwacje zachowań uczniów,
- wyniki ankiet dot. poczucia bezpieczeństwa w szkole oraz potrzeb uczniów,
- wyniki ankiety skierowanej do rodziców uczniów: wsparcie psychologiczno – pedagogiczne,
- wyniki ankiet diagnozujących skierowanych do wychowawców,
- rozmowy pedagoga z dyrektorem p. Beata Muszałą oraz p. Gabriela Wistubą
- cykliczne rozmowy z dzielnicową p. Katarzyna Musiolik dot. sytuacji na dzielnicy, problemów domowych uczniów,
- konsultacje pedagoga szkolnego ze szkolnymi specjalistami,
- rozmowy pedagoga z rodzicami i uczniami,
- rozmowy pedagoga z wychowawcami i nauczycielami w trakcie całego roku szkolnego,
- systematyczne rozmowy z asystentem międzykulturowym w szkole,
- uwagi i informacje wszystkich pracowników szkoły,
- analizę frekwencji uczniów i wyników nauczania,
- analizę sprawozdań wychowawców i pedagoga szkolnego i specjalistów
- analizę opinii i orzeczeń z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- rozmowy pedagoga z kuratorami społecznymi, pracownikami socjalnymi asystentami rodzinnymi,
- rozmowy pedagoga z higienistą szkolną,

Informacje uzyskane z powyższych źródeł posłużyły do określenia czynników chroniących i czynników ryzyka:

Czynniki chroniące (zauważane bardzo często):

1. Pozytywna atmosfera w szkole – uczniowie chętnie uczęszczają na zajęcia szkolne.
2. Nauczyciele otwarci na kontakt i rozmowę z rodzicami uczniów.

3. Bieżące przygotowywanie form pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów potrzebujących (z opiniami i orzeczeniami oraz uczniów ukraińskich).
4. Regularne analizowanie problemów wychowawczych i udzielanie pomocy do-
rażnej uczniom i ich rodzicom; Zespół Wychowawczy.
5. Zapewnienie opieki świetlicowej dla uczniów najmłodszych.
6. Stałe dyżury nauczycieli w trakcie przerw lekcyjnych, na bieżąco kontrolowane
przez dyrekcję szkoły.
7. Prowadzenie przez wychowawców klas szeregu działań mających na celu inte-
grację zespołów klasowych i tworzenie prawidłowych relacji rówieśniczych.
8. Stała współpraca z jednostkami wspierającymi proces uczenia, wychowania
i opieki (PPP, NPPP, dzielnicowi, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, funda-
cje i stowarzyszenia, teatry profilaktyczne itp.)
9. Wdrożenie procedur zapewniających bezpieczeństwo każdego ucznia
w szkole.
10. Indywidualne podejście do każdego ucznia.
11. Uczniowie wdrażani przez wychowawców i nauczycieli do samodzielności, sa-
modyscypliny i radzenia sobie w trudnych i problemowych sytuacjach.
12. Wdrożenie procedury Standardów Ochrony Małoletnich – poinformowano ro-
dziców, uczniów oraz przeszkolono Radę Pedagogiczną. Dodatkowo w szkole
rozwieszono gazetki tematyczne oraz wyznaczono miejsca gdzie znajduje się
dokument w wersji papierowej. Dokument SOM umieszczono także na stronie
internetowej szkoły w osobnej zakładce
13. W roku ubiegłym nie odnotowano uczniów wagarujących.
14. Angażowanie uczniów w różnego rodzaju działania społeczne i uroczystości
szkolne.
15. Nagradzanie w różnych formach uczniów przejawiających pozytywne
i oczekiwane zachowania i reakcje.
16. Świadomość uczniów o szkodliwości różnego rodzaju środków odurzających.
17. Dzieci są zadbane pod względem higienicznym, troszczą się o czyste ręce
przed posiłkiem oraz po powrocie z przerw podwórkowych
18. Motywacja ucznia do poznawania i bycia lepszym.
19. Wdrażanie uczniów do bezpiecznego i prawidłowego korzystania z urządzeń
multimedialnych i programów multimedialnych: telefon, komputer, tablet, sieci
internetowe, portale społecznościowe, przeglądarki internetowe.

20. Uwrażliwianie uczniów na tolerancję inności i odmienności kulturowej, religijnej, rasowej, niepełnosprawności fizycznych i psychicznych itp.
21. Współpraca rodziców ze szkołą – stały kontakt z nauczycielami, reagowanie na niepokojące zachowania i sytuacje.
22. Zaangażowanie rodziców w życie szkolne swoich dzieci – pomoc przy organizowaniu uroczystości klasowych (w tym wycieczek) akcje okolicznościowe, festyn, kiermasze świąteczne
23. Aktywna praca rodziców z dzieckiem w domu – zadania domowe, wdrażanie do samodzielności.
24. Ścisła współpraca wszystkich nauczycieli, specjalistów szkolnych, dyrektora z rodzicami uczniów.
25. Umiejętność współpracy dzieci w grupie, samodzielnego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych.
26. Trudny dostęp do alkoholu i tytoniu oraz środków odurzających.
27. Dbłość o higienę osobistą uczniów.

Czynniki ryzyka (występujące w małym nasileniu):

1. Dość częste występowanie konfliktów rówieśniczych.
2. Pojawiający się brak reakcji grupy rówieśniczej na negatywne zachowania kolegów i koleżanek.
3. Trudności z samodyscypliną i utrzymaniem dyscypliny w trakcie lekcji i przerw.
4. Rodziny niepełne, dzieci wychowywane przez samotne matki lub innych członków rodziny, nie zawsze prawidłowo realizujące proces opieki i wychowania.
5. Brak świadomości, niektórych rodziców o obowiązku szkolnym i wynikających z tego systematycznych działaniach (min. nieprzyprowadzanie dzieci na obowiązkowe zajęcia lekcyjne, spóźnienia, braki w przyborach szkolnych).
6. Rodzice zbyt opiekuńczy, wyręczający dzieci w podstawowych czynnościach samoobsługowych (klasy młodsze).
7. Brak wystarczających środków na zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w trakcie lekcji – trudności z zatrudnieniem dodatkowej kadry pedagogicznej dla uczniów z orzeczeniami lub z zachowaniami trudnymi i niebezpiecznymi/agresywnymi.
8. Rodzice wykazujący brak empatii i zrozumienia wobec dzieci z trudnościami emocjonalnymi w klasie.

9. Częsty brak konsekwencji u nauczycieli w przestrzeganiu zakazy używania telefonów komórkowych w szkole.
10. Brak reakcji rodziców na częste i długotrwałe korzystanie z urządzeń multimedialnych i programów multimedialnych: telefon, komputer, tablet, sieci internetowe, portale społecznościowe, przeglądarki internetowe.
11. Pojawiający się brak kontroli rodziców nad treścią przeglądanych stron internetowych przez dzieci i treści przez nie umieszczanych na różnego rodzaju grupach społecznościowych.
12. Poczucie zagrożenia u uczniów w trakcie przebierania się w szatniach przed i po wychowaniu fizycznym.
13. Rodzice odrzucający chęć pomocy ze strony szkoły w kwestii konsultacji lub diagnozy w instytucjach specjalistycznych. Opiekunowie nie chcą zauważyć problemów z jakimi boryka się dziecko.
14. Występujące, u niektórych uczniów trudności radzenia sobie z niepowodzeniami szkolnymi, objawiającymi się agresją werbalną i fizyczną, lękiem, płaczliwością, wycofaniem w kontaktach rówieśniczych, niedojrzałość emocjonalna.
15. Niskie zaangażowanie uczniów ukraińskich i ich rodziców w proces edukacyjno - dydaktyczny.

Głównymi celami programu wychowawczo - profilaktycznego w naszej szkole są:

Rozwijanie u dzieci zdolności podejmowania właściwych wyborów, umiejętności współżycia z otoczeniem oraz kształtowanie postaw empatycznych.

Zapobieganie sytuacjom i zachowaniom problemowym, określanym jako zachowania ryzykowne.

Poszanowanie odmienności narodowych, kulturowych i religijnych.

Samodzielność podejmowanie decyzji oraz odpowiedzialność za podejmowane działania.

Utrwalenie właściwych nawyków higienicznych, dbania o zdrowie swoich i innych, w tym umiejętności udzielania pierwszej pomocy

Zachęcanie do podejmowania aktywności fizycznej w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, w sposób bezpieczny.

**Wspieranie uczniów w z rozwijaniu umiejętności cyfrowych,
w szczególności opartej na sztuczne inteligencji, prawidłowego korzystania
z multimediów i bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy
informacji dostępnej w internecie.**

**Wychowanie młodego człowieka w idei patriotyzmu, wrażliwego na
zachowanie i kultywowanie ważnych wydarzeń historycznych.**

Cele szczegółowe:

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele),
- przyswojenie podstawowych umiejętności porozumiewania się w grupie rówieśniczej,
- uwrażliwienie na wyrządzanie krzywdy w grupie rówieśniczej,
- zapewnienie uczniom wsparcie ze strony odpowiednich specjalistów szkolnych,
- kształtowanie umiejętności demokratycznych i patriotycznych,
- budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, dostrzeganie mocnych stron u siebie i innych, kształtowanie samodyscypliny,
- rozwijanie postaw asertywnych czyli umiejętności świadomego odmawiania,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- promowanie wartości rodziny, tradycji rodzinnych, troski o najbliższych,
- ograniczenie agresji i uczenie tolerancji wobec inności,
- wspieranie uczniów przybyłych z innych krajów,
- promowanie aktywności fizycznej jako sposobu spędzania czasu wolnego – wyrobienia nawyków prosportowych i prozdrowotnych,
- promowanie zdrowego trybu życia, bezpieczeństwa i kultury, na co dzień,
- utrwalenie przekonania o konieczności dbania o higienę osobistą, wypracowanie właściwych nawyków higienicznych,
- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji zawodowych i określaniu drogi dalszej edukacji,
- efektywne wykorzystanie czasu wolnego, rozwój twórczych zainteresowań uczniów,

- nadążanie za aktualnymi zagrożeniami, m.in. dopalacze, e-papierosy, cyberprzemoc, hejt, itp,
- uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z urządzeń elektronicznych, internetu oraz wszelakich środków odurzających,
- włączanie rodziców uczniów w życie klasowe i szkolne, w szczególności rodziców uczniów cudzoziemskich.

Aby cele były możliwe do osiągnięcia niezbędna jest współpraca na różnych obszarach: szkoła, klasa, środowisko. Sojusznikami w realizacji programu są: rodzice, którzy w miarę swoich kompetencji wspierają proces dydaktyczno-wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ze swoimi punktami terenowymi, policja, Straż Miejska, Sąd Rejonowy w Rybniku, kluby sportowe działające na terenie szkoły i poza nią, Urząd Miasta Rybnika wydział Polityki Społecznej, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Poradnie Zdrowia Psychicznego w tym uzależnień, Rada Dzielnicy, służba zdrowia, MOSiR jak różnego rodzaju instytucje pozarządowe: fundacje i stowarzyszenia.

Diagnoza sytuacji szkolnej będzie prowadzona w trakcie całego roku szkolnego przez zespół opracowujący niniejszy program. Podstawowymi narzędziami diagnostycznymi będą ankiety skierowane do uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli, obserwacje prowadzone przez wychowawców klas, specjalistów szkolnych, rozmowy z nauczycielami i rodzicami uczniów, dokumentacja szkolna (protokolarz ze spotkań Zespołu Wychowawczego, teczka obowiązku szkolnego, „pisma wychodzące”, sprawozdania wychowawców klas, notatki służbowe nauczycieli i pracowników szkoły, dzienniki specjalistów szkolnych i wychowawcy świetlicy, a także wszelkie uwagi wpisywane w dzienniku elektronicznym).

Jeśli proces edukacyjny w obszarach wychowania i profilaktyki będzie przebiegać prawidłowo uzyskamy pożądaną sylwetkę naszego absolwenta:

Sylwetka absolwenta:

Nasz absolwent jest osobą pracowitą, sumienną i systematyczną w swoich działaniach.

Ma świadomość swoich mocnych i słabych stron osobowości.

Posiada odpowiednią wiedzę dostosowaną do jego rozwoju i niezbędną do kontynuacji nauki.

Jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości i religii.

Zauważa potrzeby innych ludzi, jest wrażliwy na krzywdę drugiego człowieka.

Prezentuje postawy proekologiczne, prawidłowo obcuje ze zwierzętami.

Potrafi zadbać o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych, a w razie potrzeby prawidłowo udzielić pierwszej pomocy.

Jest świadomie odpowiedzialny za siebie i innych.

Wyzbył się zachowań prowokacyjnych, nie dąży do konfliktu.

Posiada wartości dodatnie, którymi umiejętnie posługuje się w różnych sytuacjach życiowych.

Świadomie i bezpiecznie korzysta z sieci internetowych i aplikacji

Posiada postawę patriotyczną i jest świadomy poszanowania symboli narodowych.

Zna i docenia wartość rodziny i tradycji rodzinnych.

Samodzielnie podejmuje decyzje i bierze za nie odpowiedzialność.

Umiejętnie komunikuje się z drugim człowiekiem lub grupą ludzi, w dyskusji poprawnie wyraża swoje opinie i emocje (jest asertywny).

Chętnie nawiązuje i podtrzymuje przyjaźnie.

Jest aktywny fizycznie, z pasją rozwija swoje zainteresowania sportowe.